

Lasorin tuulivoimapuisto, Vöyri

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen, sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Lasorin tuulivoimapuisto, Vöyri

Hankkeesta vastaava

Lasor Vind Oy Ab, Bäck & Vilén Ab PB 143, 65101 Vasa

Konsulttina arviointiselostuksen laatimisessa on toiminut FCG Finnish Consulting Group Oy

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Lasor Vind Oy Ab suunnittelee tuulivoimapuistoa Vöyrin kunnan keskiosaan, noin kolme kilometriä Vöyrin kuntakeskuksesta koilliseen. Hankealueen pinta-ala on 2360 hehtaaria. Hankealue on pääosin metsätalousaluetta, pohjoisessa ja lounaassa on viljelysalueita. Hanke muodostuu tuulivoimapuistoalueesta, jonka sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein, alueen huoltotiestöstä ja yhdestä sähkönsiirtoreittivaihtoehdosta.

Arvioidut vaihtoehdot

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Toteutetaan enintään 19 tuulivoimalan hanke, jossa tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 8 MW, napakorkeus 180 metriä, roottorin halkaisija 180 metriä ja kokonaiskorkeus enintään 280 metriä.

VE2: Toteutetaan enintään yhdeksän (9) tuulivoimalan hanke, jossa tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 8 MW, napakorkeus 180 metriä, roottorin halkaisija 180 metriä ja kokonaiskorkeus enintään 280 metriä.

Arvioitu sähkönsiirtovaihtoehto

VEA: Sähkönsiirto toteutetaan 7,3 km pituisella maakaapelilla hankealueen länsipuolelle Mäkipään alueelle, jossa liitytään EPV Alueverkko Oy:n Tuovila-Vöyri voimajohtoon. Hankkeen sähkönsiirtoa varten rakennetaan uusi sähköasema joko hankealueelle, jolloin voimajohdon kapasiteetti tulee olemaan 110 kV, tai voimajohdon liityntäpisteeseen, jolloin voimajohdon kapasiteetti tulee olemaan 33 kV.

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava Lasor Vind Oy Ab on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 13.9.2021. Arviointiohjelma oli nähtävillä 17.9. – 18.10.2021 ja yhteysviranomaisen antoi siitä lausuntonsa 16.11.2021.

Hankkeesta vastaava toimitti 8.12.2023 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 kohdan 7) e) tuulivoimahankkeet, kun yksittäisen laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia, perusteella.

ARVIINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 17.1. – 15.3.2024. Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla <http://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa> ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/lasortulivoimaYVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Vöyrin kunnalle julkaistavaksi kunnan verkkosivuilla. Lisäksi

24.5.2024

arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Ilkka-Pohjalainen - ja Vasabladet -lehdissä 17.1.2024 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Vöyrin kunnantalolla ja pääkirjastossa.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus 31.1.2024 klo 18.00–20.00 Norvallan auditoriossa, osoitteessa Vöyrintie 305–307, 66600 Vöyri ja etäyhteydellä Teams-sovelluksen välityksellä. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä noin 40 henkilöä ja mukana etäyhteydellä noin 30 kuulijaa. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat muun muassa tieasiat, kuten alueen nykyisen tiestön kunto, rakennettava tiestö ja kaapelit, kaavan voimalamäärä verrattuna YVA-menettelyyn, alueen hiihtoladut, maisemavaikutukset, mahdolliset liikkumisrajoitukset alueella, muuttuvatko voimalapaikat vielä prosessin aikana, tuulivoimasta vapaiden alueiden jättäminen, alueen infran valmistuminen, hankkeen myynti eteenpäin, kunnan saamat tulot hankkeesta ja niiden käyttö, mistä investoijat ovat sekä mitä tapahtuu, jos tuulivoimalayhtiö menee konkurssiin, kuka hoitaa voimaloiden purkamisen.

ARVIointISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 19 lausuntoa ja 11 mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/lasortuulivoimaYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Cinia Oy toteaa lausunnossaan, että sillä ei ole tällä hetkellä viestiverkkoja hankealueella, mutta huomauttaa, että toteutuessaan tuulivoimapuistohankkeen vaikutusalueelle ei voida jatkossa rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Yhtiö ei ole hanketta vastaan, mutta pyytää huomioimaan Cinian teleliikenteelle aiheutuvat haitat.

Digita Oy toteaa, että tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv:n vastaanottoihin, vaikuttaa se myös vaaratiedotteiden saatavuuteen. Vaikutukset antenni-tv:n vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutusten arvioinnissa. Erityisen tärkeää on pyrkiä välttämään tuulivoimaloiden mahdollisesti aiheuttamat häiriöt hyvissä ajoin etukäteen jo suunnitteluvaiheessa hanketoimijan ja verkko-

24.5.2024

operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Myös yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulee huomioida.

Fingrid Oyj toteaa, että suunnittelun edetessä voimajohtojen tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy muistuttaa, että ilmailulaki määrää, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Liikenne- ja viestintävirasto selvittää lentoestelupaprosessin osana lentoesteen vaikutukset lentoliikenteelle.

Ilmatieteen laitos toteaa, että sillä ei ole lausuttavaa arviointiselostukseen, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta. Laitos kuitenkin huomauttaa, että arviointiselostuksessa todetaan virheellisesti, että hankkeella ei lähimmän säätutkan sijaitessa Vimpelissä noin 75 kilometrin etäisyydellä ole vaikutusta säätutkien toimintaan. Hankealueen häiriökaiku näkyy mittauksissa tietyissä sääolosuhteissa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ilmoittaa, että Ilmailulaki on muuttunut 1.10.2023 lentoesteiden osalta. Jatkossa lentoestelupahakemukseen ei tarvitse enää liittää ilmaliikennepalvelujen tarjoajan lausuntoa aiotusta lentoesteestä ja Traficom pyytää lausunnot aiotusta lentoesteestä, kun on vastaanottanut lentoestelupahakemuksen. Traficom myös huomauttaa, että arviointiselostuksessa viitattuun oppaaseen on tullut päivitys.

Luonnonvarakeskus näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Lähimmät voimalat sijoittuvat n. 400–450 m etäisyydelle havaituista metsosoitimista. Tämä etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Arviointiselostuksessa todetaan, että tutkimusten mukaan eläimet saattavat välttää tuulipuiston alueita rakentamisen ajan, mutta palaavat entisille elinalueille myöhemmin. Luke huomauttaa, että sellaisia tutkimuksia tässä tarkastelluista lajeista ei vielä toistaiseksi ole. Selvitysalue sijoittuu useimpien kookkaiden lintulajien kuten laulujoutsenen, metsähanhen ja merikotkan keväisille päämuuttoreiteille. Tältä osin olisi tärkeää tehdä yhteisvaikutusarviointi, joka sisältää esim. koko maakunnan käsittävän tarkastelun mahdollisista voimaloista vapaista muuttoreiteistä, joita pitkin linnut voivat turvallisesti muuttaa maakunnan läpi. Suurpetojen osalta tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla poissulkea. Alueelta on havaintoja muun muassa ilveksestä ja sudesta.

Länsirannikon ympäristöyksikkö muistuttaa, että on tärkeää, että voimala-alue suunnitellaan hyvin, jotta ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvat kielteiset vaikutukset voidaan minimoida.

Voimalat tulee sijoittaa siten, että ympäristöministeriön ohjeavot melulle eivät ylity. Valo- ja varjostusvaikutuksia saa esiintyä niin lyhyen ajan vuodesta, ettei ympäristön häiriintyvälle kohteille aiheudu kohtuutonta haittaa, Länsirannikon ympäristöyksikkö käyttää raja-arvona 8 h/vuosi. VE1:ssä 8 h/vuosi ylittyy yhdellä kiinteistöllä ja mahdollisesti useammalla metsähakkuiden yhteydessä. Jos melu- ja varjostusvaikutuksia koskevia ohjeita ja ohjearvoja noudatetaan, ympäristölupaa ei tarvita.

Jään irtoamisen riski roottorin lavoista on otettava huomioon virkistysalueiden ja teiden läheisyydessä sekä alueilla, joilla voi olla ihmisiä. Sähkönsiirron osalta olisi käytettävä maakaapelivaihtoehtoja rakennetuilla alueilla ja avoimessa maisemassa.

Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys toteaa, että suuren huomionarvoisten pesimälajien määrän ja yhdeksän vanhoihin metsiin erikoistuneen lajin esiintymisen perusteella Lasorin aluetta ei tule muuttaa tuulivoimala-alueeksi. Lisäksi yhdistys huomauttaa, että lintujen seuranta kevät- ja syysmuuttoaikana olisi tullut tehdä yhteensä 40 päivää, sillä Lasor sijaitsee lähellä monien lajien päämuuttokäytävää eli rannikkoviivaa.

Pohjanmaan liitto toteaa, että sekä Pohjanmaan maakuntakaava 2040 että maakuntakaavan 2050 luonnos on kuvattu arviointiselostuksessa hyvin. Voimassa olevassa maakuntakaavassa merkittävän tuulivoima-alueen rajaus on 10 voimalaa ja valmisteilla olevassa maakuntakaavaluonnoksessa rajausta on muutettu seitsemään (7) voimalaan. Maakuntakaavaluonnoksessa hankealueelle on osoitettu maakunnallisesti merkittävälle tuulivoimapuistolle soveltuva alue, mutta lopullinen tilanne selviää vasta, kun kaavaprosessi on valmis.

Hankevaihtoehdoista vain VE2 on sekä Pohjanmaan maakuntakaava 2040 ja Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksen mukainen.

Pohjanmaan liitto haluaa myös kiinnittää huomiota alueen virkistyskäyttöön sekä yhteisvaikutuksiin alueen muiden tuulivoimaloiden kanssa. Erityistä huomiota on liiton mukaan kiinnitettävä linnustoon kohdistuviin yhteisvaikutuksiin.

Pohjanmaan museo katsoo, että hankkeen vaikutukset Vöyrinjokilaakson ja Rökiön kirkon ympäristön maisemaan ja maisemakuvaan ovat vähintäänkin suuret. Yhteisvaikutukset muiden voimalahankkeiden kanssa lisäävät muutoksen merkittävyyttä.

Arkeologisen inventoinnin osalta museo huomauttaa, että Museovirasto ei enää käytä arviointiselostuksessa esitettyä muinaisjäännöksen herkkyyskriteerien muinaismuistolakiin perustumatonta kolmijakoa. Osaa

muinaisjäännösrekisteriin merkityistä arkeologisista jäännöksistä ollaan nyt esittämässä valtakunnallisesti merkittäviksi arkeologisiksi kohteiksi (VARK), jotka pyritään kaikissa olosuhteissa säilyttämään muuttumattomina. VARK-statuksen saavat kohteet on huomioitava yhtenä alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa ei ole käsitelty mahdollisuutta, että arvioitavalla alueella voi jo lähitulevaisuudessa sijaita Vitmossenin VARK-alue. Museo toteaa, että Vitmossenin muinaispolun varrella sijaitsevien muinaisjäännösten suhde ympäristöön tulee pyrkiä säilyttämään paremmin eli varautua voimalapaikan 8 hylkäämiseen.

Puolustusvoimat, 2. logistiikkarykmentti toteaa, että hankevastaavan tulee saada ajantasaisiin hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslauseke ennen tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä.

Metsänhoitoyhdistys Österbotten kiinnittää huomiota jään putoamisen riskeihin ja niiden vaikutuksiin metsäalan toimijoihin. Puistoissa tulisi olla putoavan jään vaarasta ilmoittavat varoitusjärjestelmät. Lisäksi yhdistys toivoo, että mahdollisimman suuri osa sähkökaapeleista puiston alueella olisi maakaapeleita, ja että mahdolliset ilmajohtot rakennetaan korkeiksi.

Suomen Erillisverkot Oy toteaa, että hankkeella ei ole vaikutusta heidän Verkko-operaattoripalvelut-liiketoimintaansa.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri ry toteaa arviointiselostuksen perusteella ja tutkimustiedon puuttuessa, että epävarmuustekijät lisääntyvät varsinkin petolintujen ja liito-oravan suhteen siten, että haitat ylittävät hankkeesta saatavat hyödyt. Vaihtoehdoksi jää VE0, ettei hanketta toteuteta. Lisäksi piiri on huolissaan muun muassa linnuston törmäysriskistä, hankkeiden yhteisvaikutuksista (mm. estevaikutus linnustolle), luontoalueiden pirstoutumisesta sekä hiljaisten alueiden tuhoutumisesta ja hiilitaseen laskentaan, melumallinnukseen sekä lepakkoselvitykseen liittyvistä epäkohdista.

Telia Finland Oy toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa voimaloiden sijoituksista, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Väylävirasto pyytää huomioimaan tuulivoimalan osien kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet. Maantiehen kohdistuvaan, tiealueella tapahtuvaan tai liikenteen ohjausta tai varoittamista liikennemerkein vaativaan työhön on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle tai tiealueen tilapäiseen sulkemiseen tiealueella

työskentelyn takia. Työluvalla voidaan myöntää myös lupa tien tilapäiseen sulkemiseen, kun työalueella työskennellään. Ajantasainen ohje on tarkistettava Väyläviraston verkkosivuilta.

Vöyrin kunta, rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että linnustoinventoinnit eivät ole riittäviä muun muassa kalasääsken osalta. Melu- ja varjostusvaikutusten arviointi on puutteellinen, koska kaikkia hankealueella tai sen läheisyydessä sijaitsevia asuntoja tai muiden hankkeiden tuulivoimaloita ei ole otettu huomioon tai laskettu mukaan, ja koska mallinnuksessa on käytetty riittämättömiä tietoja. Lautakunta huomauttaa, että mikään tuulivoimahankevaihtoehdoista ei ole esitettyssä muodossaan toteuttamiskelpoinen, koska varjostus ylittää 8 h/vuosi asunnoissa.

Maisemavaikutukset on arvioitu riittämättömän valokuvamateriaalin perusteella. Vaikutusten arviointi on maisemavaikutusten osalta puutteellinen. Sähkönsiirtoreitin inventointi on puutteellinen. Sähkönsiirron esittely vaikutusten arvioinnissa on puutteellista, ja tekstissä viitataan useissa kohdissa ilmajohtoihin, vaikka hankkeesta vastaava on todennut, että sähkönsiirto toteutetaan maakaapeilla.

Kalliokiviaineksen kuljetusta alueelle ei ole huomioitu kuljetusmäärien eikä ilmastovaikutusten osalta. Vitmossenin muinaisjäännösalueetta koskevaa ehdotusta ei ole otettu huomioon arvioinneissa. Kaikkia alueen virkistysreittejä ja virkistyskäytölle aiheutuvia riskejä ei ole otettu huomioon.

Österbottniska Fornforskningssällskapet rf esittää lausunnossaan huolensa hankkeen vaikutuksista kulttuurihistoriallisesti tärkeään Vitmossenin muinaisjäännösalueeseen. Alueella on useita muinaisjäännöksiä ja alueen ja sen historian havainnollistamiseksi on tehty vuosikymmenien ajan työtä. Alueen läpi kulkee myös St Olav Ostrobotnia -retkeilyreitti. Tuulivoimapuiston rakentamisella on kielteisiä vaikutuksia Vitmossenin kulttuuriympäristöön ja rakentaminen tuhoaa suurimman osan kulttuurimaisemasta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueidenkäytön ryhmä nostaa esiin alueen useat vaellusreitit ja Vitmossenin muinaismuistoalueen ja toteaa, että vaikutusten arviointi on puutteellista muinaismuistoalueen kokonaisuus huomioon ottaen ympäristön ja maiseman osalta.

Lisäksi huomiota kiinnitetään erityisesti Vöyrin kirkonseudun maisemavaikutuksiin, mikä on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö ja sijoittuu myös valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sisälle. Arviointiselostuksessa maisemavaikutuksia on arvioitu suurpiirteisesti.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue toteaa, että liikenteellisten vaikutusten arviointi vaikuttaa riittävältä. Alustavan erikoiskuljetusreitien loppuosaa seututieltä 725 hankealueelle on muutettu YVA-ohjelmasta ohittamaan Vöyrin keskustan ohjelmavaiheen kommenttiemme mukaisesti. Muutosta pidetään hyvänä ja samaa reittiä tulisi suosia myös muiden kuljetusten osalta melu-, pöly- ja turvallisuusvaikutusten minimoimiseksi. Hanketoimijan tulee huomioida, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua. Lisäksi vastuualue huomauttaa rakennushankesuunnitelmista maanteiden 17663 ja 673 liittymäalueille ja läheisyyteen Maalahdessa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Luonnonsuojeluyksikkö toteaa, että laadittujen selvitysten perusteella sekä vaihtoehto VE1, että vaihtoehto VE2 eivät ole nykymuodoissaan toteuttamiskelpoisia. Arviointiselostuksessa ehdotetut lieventämistoimet tulee toteuttaa ehdotusten mukaisesti, jossa vaihtoehtoista VE1 ja VE2 ei toteuteta kumpaakaan suoraan, vaan voimalapaikkojen sijoitusta muutetaan tai poistetaan kokonaan. Lievennystoimissa tulee huomioida myös teknologiset ratkaisut.

Arvioinnissa ei ole huomioitu uusimpia tutkimuskoosteita häirintävaikutuksesta. Koska tutkimustieto tuulivoimaloiden vaikutuksesta on vielä huomattavan puutteellista, olisi vaikutusarvioinnissa tullut huomioida myös muu usin tutkimustieto (Tolvanen et al 2023). Tutkituissa tapauksissa tuulivoimaloiden alueelta kauemmaksi siirtyi 63 % linnuista, 72 % lepakoista ja 67 % maanisäkkäistä.

Muuttolinnuston seuranta on toteutettu alue huomioiden liian vähäisessä määrin. Linnuston seuranta tulee jatkaa havaintotiedon puutteiden korjaamiseksi. Erityisesti vaikutukset ja lentoreitit koskien Kalapää träsketin Natura-alueen suojeluperusteista lintulajistoa perustuvat tässä vaiheessa olettamuksiin. Merkittävien vaikutusten poissulkemiseksi tarvitaan seuranta. Tärkeimpiä seurannassa huomioitavia vaikutuksia ovat tuulivoimarakentamisen vaikutukset pesimälinnuston laji- ja parimäärään sekä päiväpetolintuihin ja muuttolintuihin kohdistuvat törmäys- ja häirintävaikutukset sekä useiden tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset. Seuranta on suositeltavaa jatkaa tuulivoimaloiden toiminnan käynnistyttyä vähintään kolmen vuoden ajan.

Kokonaisuudessaan arviointiselostus liitteineen on sängen laaja sisältäen yleistasoista koostetietoa. Luonnonsuojeluyksikkö toivoo, että selvityksissä jatkossa eriyttäisiin aluekohtainen analyysi yleisesittelystä. Tässä koosteessa oleellinen tieto on osin epätarkasti esitettyä ja alueelliset faktat ovat muun yleistiedon seassa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjaveden suojelun ryhmä huomauttaa, että Kaurajärven 1-luokan pohjavesialueelle keväällä 2023 tehtyä

rajausmuutosta ei ole päivitetty arviointiselostuksen taulukkoon 12-2 ja kuvaan 12-7. Pohjavesialueen rajauspäivitys ei vaikuta vaikutustenarvion lopputulokseen. Muilta osin arviointiselostuksessa on oikeat tiedot luokitelluista pohjavesialueista ja siinä on riittävästi arvioitu hankkeen pohjavesivaikutuksia rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Lisäksi ryhmä huomauttaa, että sähkönsiirron osalta jatkosuunnittelussa tulisi selvittää talousvesikaivojen sijainnit 200 metrin etäisyydellä linjoista sekä muistuttaa Långträskeshällorna -kallioalueesta, joka on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi, arvoluokalla 5.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Vesienhoitoryhmä katsoo, että arviot vaikutuksista pintavesiin ovat pääosin oikean suuntaisia. On huomioitava, että jos ojituksia tehdään, niiden vaikutukset pintavesiin jatkuvat vuosikymmeniä, eivätkä rajoitu vain rakentamisaikaan.

Arviointiselostuksessa on epä johdonmukaisuuksia happamien sulfaattimaiden esiintymisestä hankealueella. Vesienhoitoryhmä huomauttaa, että sekä hankealueella että sähkönsiirtoreitillä on alueita, joilla on korkea todennäköisyys happamille sulfaattimaille, ja jotka tulee huomioida suunnitteluvaiheessa. Lisäksi tulee huomioida mahdollinen mustaliuskeen esiintyminen.

Haitallisten vaikutusten vähentämistä käsittelevässä kappaleessa ei mainita, miten vaikutuksia pintavesiin voitaisiin lieventää. Joitain keinoja on mainittu muissa kohdissa arviointiselostusta.

Kaivu- ja kuivatustyöt saattavat aiheuttaa eroosiota, kuormituksen lisääntymistä sekä pohjavesien pinnan laskua. Näistä aiheutuvia haittoja ovat muun muassa kiintoaineen haitalliset vaikutukset veden laatuun ja ekologiseen tilaan, happamilla sulfaattimailla happamat ja metallipitoiset valumavedet ja turvemaiden ravinteiden huuhtoutuminen. Hanke ei saa aiheuttaa esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella. Kaivutyöt tulee toteuttaa välttämällä korkeimman valunnan ajankohtia. Hankkeessa tulee ottaa huomioon mahdolliset vesistövaikutukset, myös välilliset, ja pyrkiä vähentämään niitä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, vesien ja maatalouden ympäristönsuojeluryhmä toteaa, että vaikutuksia pintavesiin on kuvattu, mutta vähätellen vaikutuksen laajuutta. Uusien ojien, ojien syvennystarpeiden, ojien ylitysten ja alitusten vaikutuksia kuivatukseen ei ole selvitetty. Vesilain mukaisen luvan lisäksi on hankkeessa mahdollisesti toimenpiteitä, joista tulee tehdä ilmoitus vesilain mukaiselle valvontaviranomaiselle. Arvioinnin tuloksena ei ole saavutettu vaikutuksiltaan vertailukelpoista tietoa, joten selostus ei tältä osin täytä YVA-menettelyn tarkoitusta.

Lisäksi ryhmä huomauttaa hankkeen mahdollisista voimakkaista eroosiovaikutuksista, happamille sulfaattimaille suunnitelluista teistä ja

tienvarsiojien mahdollisista pitkäaikaisvaikutuksista sekä lähdeympäristön säilyttämisestä muuttumattomana voimalapaikoille 13 ja 14 johtavaa tietä linjattaessa.

Kalapää miljöörening huomauttaa, että tuulivoima-alue sijoittuu arvokkaiden ja suojeltujen alueiden väliin, ja alueella on muun muassa virkistysreittejä, matkailukohteita ja alueen läpi kulkee tärkeitä lintujen muuttoreittejä. Hankkeen katsotaan yhdistävän tuulivoima-alueita toisiinsa ja vahvistavan niiden kielteisiä vaikutuksia. Selvitysaineistoa pidetään heikkolaatuisena ja siinä on käytetty vanhaa lähdeaineistoa. Asukaskyselyä ei pidetä kattavana ja havainnekuvia ja niiden kuvakulmia pidetään harhaanjohtavina.

Tuulivoimala-alue tuhoaisi niin Kalapään luonnon- kuin asuinympäristön. Kalapään suojellun, arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön on virheellisesti esitetty koskevan vain asutusalueen pohjoisosaa. Arvioinnissa on jätetty huomiotta Kalapää träsikin järven vedenpinnan heijastusvaikutus, sekä se, että puolet rakennuksista sijaitsee Kalapää träsikin itäpuolella ja rakennuksista avautuu näkymä järvelle, jolloin rakennukset ovat suojaamattomia tuulivoimaloiden aiheuttamalta ääni- ja valosaasteelta. Ympäristövaikutusten arviointiin ei sisälly selvitystä siitä, miten vedenpinta tai kallioseinämaa vaikuttaa meluun, vilkkuviin valoihin ja varjovaikutuksiin.

Hankealueen koillisosaa on laajennettu merkittävästi arviointiohjelmasta, eikä uudella alueella ole tehty linnustonselvityksiä. Yhdisty kritisoi lintu- ja lepakkonselvitysten tasoa sekä sääksen ja merikotkan saalistuslentojen merkityksen selvittämistä.

Kalapää träsk on kalaisa järvi ja se toimii ravinnonhakupaikkana sääksille ja kotkille, mutta järven itäreunaa rajaava jyrkkä kallioalue sekä suunnitellut voimala-alueet muodostavat ravinnonhauille esteitä. Yhdistys muistuttaa Kalapää träsikin arvoista eikä pidä järven suojelun perustana olevaa lajiluetteloa kattavana.

Rakennuksia, virkistysreittejä tai muita yleisiä alueita ei tule sijoittaa 600 metriä lähemmäs voimaloita. Yhdistys toteaa, että vaihtoehto 0 olisi valittava ympäristövaikutusten arvioinnissa lueteltujen kolmen vaihtoehdon joukosta. Alue ei sovellu tuulivoimalle.

Lisäksi annetuissa mielipiteissä on otettu kantaa seuraaviin arvioinnin osa-alueisiin:

Tarkasteltavat vaihtoehdot ja hankekuvaus: Yhdeksän voimalaa on tarpeeksi alueelle, ettei tuhota liian suurta luonnonaluetta. Hanketta vastustetaan lähes kaikissa saapuneissa mielipiteissä ja todetaan, että on valittava vaihtoehto VEO, koska hankkeella on useita kielteisiä vaikutuksia ja se on liian suuri hanke kyseiselle alueelle. Tuulivoimaloiden koko

koetaan liian suureksi alueelle. Arvioinnissa on suoria asiavirheitä ja epäjohtonmukaisuuksia. Ollaan huolissaan voimaloiden purkukustannuksista ja kierrätyksestä, sekä muun muassa ehdotetaan rahastotalletusta käytöstä poistettujen voimaloiden purkua varten. Asukaskysely ei ole tavoittanut kaikkia kolmen kilometrin säteellä sijaitsevien asuin- tai vapaa-ajanrakennusten omistajia. Näin ollen tutkimuksen uskottavuutta epäillään. Kritisoidaan hankkeen johtamista ja toimintatapoja. Tuulivoima-alueen toisella puolella on valtakunnallisesti arvokas alue ja toisella puolella Natura-alue, joten alueen ei katsota soveltuvan tuulivoimalle, koska sillä on kielteisiä vaikutuksia molemmille alueille.

Sähkönsiirto: Arviointiselostuksessa on vain yksi sähkönsiirtovaihtoehto, maakaapeli, mutta selostuksessa on kuitenkin mainittu useissa kohdissa ilmajohtovaihtoehto. Ilmajohtovaihtoehto on jätetty hankkeesta pois, koska se ei anna myönteistä kuvaa, ja on haluttu esittää hyväksyttävämpi vaihtoehto: maakaapeli. Mutta päättääkö hankkeen lopullinen toteuttaja lopulta, toteutetaanko maakaapeli vai ei. Epäillään, että maakaapeli voi hankkeen toteutuksen myötä muuttua ilmajohtoksi, eikä sitä hyväksytä.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys: Ihmiset etsivät hiljaisuutta ja rauhaa, ja hankealue kuuluu hiljaisiin alueisiin. Hanke tuhoaisi hiljaiset alueet ja vaikuttaisi ihmisten elinoloihin. Alueella on monia virkistysmahdollisuuksia, kuten retkeilyreittejä, hiihtolatuja, retkeilykohteita ja muinaismuistokohteiden ympärille rakennettua virkistystoimintaa. Hankkeen myötä alueen virkistysarvo on vaarassa heikentyä tai tuhoutua. Ollaan huolissaan alueella järjestettävien hankealueen maastoihin sijoittuvien erilaisten kilpailujen kohtalosta. Hankealue sijaitsee liian lähellä asutusta, sillä suunnitelmassa on vain kahden kilometrin etäisyys tuulivoimaloiden ja lähimmän asutuksen välillä. Asutusta on lähietäisyydellä kaikissa ilmansuunnissa suunnitelluista voimaloista. Rökiö, Norrvalla, Tuckor ja Vöyrin keskusta sijaitsevat alle 2–3 kilometrin päässä hankealueesta. Näin ollen melko suuri osa Vöyrin väestöstä asuu tuulivoima-alueen vieressä. Tuulivoimaloita ei pidä rakentaa lähelle taajamia. Esitetään myös huoli tuulivoimaloiden aiheuttamien maastarinän, infraäänien, lapojen aikaansaaman paineaallon sekä lavoista irtoavien nanohiukkasten vaikutuksista ihmisiin ja terveyteen. Tarvitaan lisää tutkimusta ja sitä ennen olisi noudatettava varovaisuusperiaatetta.

Melu ja välke: Melu voi olla häiritsevää. Kalapää trask on hiljaisen alueen lisäksi myös pimeä alue, ja suunnitelluista tuulivoimaloista aiheutuisi alueelle ärsyttävää valon ja varjon vaihtelua.

Maisema: Havainnekuvat ovat puutteellisia. Katsoja ei saa realistista kuvaa hankkeen kielteisistä vaikutuksista ympäristöön. Kuvauspaikkoja pitäisi olla enemmän, ja niitä pitäisi olla myös hankealueen lähialueelta. Panoraamakuvat eivät vastaa ihmissilmän käsitystä todellisuudesta.

Lisäksi kuvat on otettu pilvisenä päivänä. Todetaan, että toisin kuin arviointiselostuksessa väitetään, Kalapää träskin rannoilla ja piholla ei ole voimaloita peittävää kasvillisuutta, ja kasvillisuuden peittävyys vaikuttavat myös talvi ja metsätaloustoimet. Hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä on useita luonnon- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja alueita. Ollaan huolissaan hankkeen vaikutuksista Vöyrinjokilaakson kulttuurimaisemaan, joka on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue sekä Boberget-Kärresbergetistä, joka on arvokas kallioalue.

Kulttuuriperintö: Hanke heikentäisi tai tuhoaisi Vitmossenin muinaismuistoalueen ja Vöyrin kirkon ja sen ympäristön luonnon- ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Pelätään hankealueella ja sen lähistöllä sijaitsevien lukuisien muinaismuistojen tuhoutuvan.

Eläimistö ja luonto: Louhosalueet vievät osan metsämaasta ja niillä on merkittäviä vaikutuksia eläimiin, luontoon, luonnon monimuotoisuuteen ja virkistyskäyttöön. Hankealueen vieressä sijaitseva Kalapää träsk on Natura2000 -alue, jonka suojeluperusteena on 19 lintulajia. Uskotaanki todella, että tuulivoimaloilla ei ole vaikutusta lintulajeihin. Linnustoselvityksissä on puutteita. Kalapää träsk on tärkeä linnuille muun muassa ravinnonhaku-, levähdys- ja pesintäpaikkana. Siellä pesii myös harvinaisia lajeja. Alueella Vitmossen on teeren lisääntymisalue ja siellä on myös metson pesimäalueita. Erityisesti ilmaitse liikkuville eläimille, kuten petolinnut, lepakot ja hyönteiset, vaikutukset voivat olla suuria, ja niille aiheutuu myös törmäysriski.

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja aineellinen omaisuus: Toivotaan, että kiinteistönomistajan näkökulma tiestön suunnittelussa otetaan huomioon. Vöyrinjokilaakson ja Kalapää Träsketin välinen alue on yksi Vöyrin kunnan huonoiten tuulivoimantuotantoalueelle soveltuvista alueista. Voimajohdon sijainnista ja korvauksista maanomistajille voimajohdon reitillä huomautetaan, että korvaus tulisi vastata sitä, mikä maksetaan hankealueen maanomistajille. Toivotaan tasapuolisempaa tulonjakoa, yksi ryhmä saa tuloja ja toisen ryhmän pitäisi kantaa haitat vähäisin korvauksin tai ilman niitä. Ennakoidaan, että sähkön alhaiset hinnat johtavat myös alhaisiin korvauksiin muun muassa maanomistajille. Voivatko verotulot mennä jatkossa valtiolle? Tuulivoiman sähköntoimitusvarmuudesta esitetään kritiikkiä, ja katsotaan, että säätövoiman rakentaminen jätetään tuulivoima-alalla muiden ratkaistavaksi ja rahoitettavaksi. Epäilläään, että hyväksyntä yritetään ensin saada yhdeksälle tuulivoimalalle alueella, jonka jälkeen saadaan merkintä maakuntakaavaan 2050, jotta voidaan rakentaa loput 10 voimalaa alueelle. Myönteisistä vaikutuksista työllisyyteen todetaan, että rakennusaikana suurin osa urakoitsijoista tulee muualta ja ulkomailta.

Yhteisvaikutukset: 10 kilometrin etäisyydellä Vöyrin keskustasta ja Lasorista on 10 eri tuulivoimahanketta ja 109 tuulivoimalaa kaikkiin

ilmansuuntiin, jos kaikista hankkeista toteutuu suurin vaihtoehto. Nähdään, että maakuntakaavan mahdollisuutta rakentaa yhdeksän tuulivoimalaa kaavan ulkopuolelle, käytetään hyväksi ja koko Vöyrin kunnasta tulee yksi ja sama tuulivoimapuisto. Muita tuulipuistoja hankealueen ympärillä ei ole huomioitu arviointiselostuksessa.

Yleinen turvallisuus, ympäristöriskit ja ilmastovaikutukset: Materiaalikuljetukset, huoltoteiden parantaminen, kaapeleiden asentaminen, maankäytön vaikutukset ja siirrettävän betoniaseman ilmastovaikutukset on jätetty kokonaan ilmastopäästöjen laskennan ulkopuolelle. Liikenne lisääntyy merkittävästi rakennusaikana, koska kiviainesta on tarpeen tuoda alueen ulkopuolelta. Jään irtoaminen tuulivoimaloista aiheuttaa riskin, koska aluetta käytetään laajasti virkistykseen.

Viestiliikenne: Digitaalisen televisio- ja radiosignaali voi häiriintyä tuulivoimaloista tai estyä kokonaan. Asia pitää tutkia ennen rakennuslupien myöntämistä.

ARVIINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU SEKÄ LAATIJOIDEN PÄTEVYYS

Yhteysviranomaisen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa.

Arviointiselostuksessa eri vaihtoehtojen vaikutusten eroavuuksia ja vaikutusten merkittävyyttä on kuvattu Imperia-hankkeessa kehitetyjä menetelmiä käyttäen, joka on yleisesti käytössä oleva tapa arvioida vaikutuksia YVA-menettelyssä. Arvioinnin tulokset on esitetty eri vaikutustyyppien arviointien kappaleissa sekä taulukkomuodossa esitettyssä yhteenvedossa vaihtoehtojen vertailuosiossa. Yhteysviranomaisen pitää esitystapaa hyvänä, koska taulukot helpottavat keskeisten vaikutusten löytämistä arviointiselostuksen laajasta aineistosta.

Selostus sisältää yleistajuisen tiivistelmän, luettelon lyhenteistä ja käsitteistä ja kattavat lähdeviitteet. Selostus on kooltaan ja sisällöltään mittava (412 sivua ja 18 liitettä). Selostuksessa on yleistasoista koostetietoa, jossa oleellinen tieto on osin epätarkasti esitettyä ja alueelliset faktat ovat muun yleistiedon seassa. Tekstissä on myös toistoa. Arviointiselostuksen luettavuuden kannalta tiiviimpi esitystapa olisi ollut suositeltava.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan arviointiselostuksessa on kuvattu riittävästi hankkeen kannalta olennaisia strategioita, tavoitteita ja suunnitelmia. Vaikutukset pohjavesiin, kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin sekä hankealueen pesimälinnustoon on arvioitu riittävästi, eikä yhteysviranomaisella ole näiden vaikutusten arviointeihin huomautettavaa.

24.5.2024

Kuulemisen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä on noussut esille joitain puutteita ja epävarmuustekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelun ja lupamenettelyjen yhteydessä. Yhteysviranomainen toteaa arvioinnin puutteista seuraavaa.

Raportointi ja laatijoiden pätevyys

Selostuksessa on esitetty YVA-lain 33 §:ssä edellytetyt tiedot arvioinnin laatijoiden pätevydestä. Arviointia on ollut tekemässä FCG Finland Oy:n YVA-työryhmässä 16 asiantuntijaa, joilla on 1–30 vuoden kokemus ja asianmukainen monipuolinen koulutus. Selostuksessa on esitetty arvioinnin tekijät osa-alueittain sekä lisäksi esipuheen yhteydessä esitetyssä taulukossa. Selvityksen laatijoilla on pääsääntöisesti pitkä kokemus selvitysten laadinnasta, mutta vaikutusten arvioinnista vastaavien kokemus on osin vähäinen, ja arviointien laatija jää epäselväksi joillain osa-alueilla.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankkeen perustiedot on tuotu arviointiselostuksessa riittävästi ja selvästi esille. Toteutusvaihtoehtoja on arviointiohjelmavaiheesta saadun palautteen perusteella muutettu kummassakin vaihtoehdossa. Muutos on arviointiselostuksessa selitetty sanallisesti, mutta muutosta ei ole esitetty kartalla.

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmaa koskevassa lausunnossa oli edellytetty, että hankkeen osalta tulee esittää käytettävän maa-aineksen määrä ja ottoalueet.

Arviointiselostuksen mukaan oletuksena on, että yhteen asennuskenttään käytetään kiviaineksia noin 3500 i-m³/voimala ja teiden rakentamisessa noin 0,5 i-m³/m². Kokonaisuutena tarvittavan kiviaineksen määrä vastaa toteutusvaihtoehdossa VE1 noin 4000–5000 kuljetusta ja toteutusvaihtoehdossa VE2 noin 2000–2400 kuljetusta riippuen keskimääräisestä kuljetuskoosta. Kuljetusmäärien lisäksi hankkeen vaatimia maa-ainesmääriä ei kuitenkaan ole arvioitu. Selostuksessa todetaan, että teiden ja asennuskenttien rakentamisessa tarvittavista kiviaineksista puolet on tarkoitus saada hankealueelta ja puolet mahdollisimman läheltä hankealuetta. Maa-ainesten saatavuus jää kuitenkin epäselväksi, sillä selostuksessa ei ole esitetty suunnitelmaa tai karttaa maa-ainesten ottopaikoista, eikä arviota paikallisen kiviaineksen soveltuvuudesta tuulivoimarakentamiseen.

Yhteysviranomainen on ohjelmalausunnossa edellyttänyt esittämään toiminnan aikana ja toiminnan päättyessä syntyvät jätteet, niiden määrät ja käsittelymenetelmät siten, että myös voimaloiden perustukset puretaan. Toiminnan tai käytöstä poistamisen aikaisia jätteiden määriä ei ole esitetty, mutta ilmastolaskelmat voimaloiden käytöstä poistamisesta on tehty

24.5.2024

perustuen jätemääriin. Voimaloiden perustusten purku on esitetty, mutta myös todettu, että perustukset jätetään maahan tai poistetaan sen mukaan, mitä rakennusluvassa tai muilla sopimuksilla on sovittu ja mitkä ovat purkamisajankohdan ympäristömääräykset.

Sähkönsiirron osalta jää epävarmuus siitä, onko sähkönsiirtoreitti inventoitu kokonaisuudessaan, sillä reitti esitetään hieman pidempänä arviointiselostuksen sivulla 23 olevassa kuvassa 3.3. kuin arviointiselvityksiin liitettyissä karttakuvissa. Kuvassa 3.3. sähkönsiirtoreitti jatkuu sähköasemalle saakka, kun muissa kuvissa reitti päättyy noin kilometrin ennen sähköasemaa. Sähkönsiirtoreitin luontoselvityksissä ei ole kuvattu lähdettä, joka sijaitsee Brandkärrslandetissa metsäautotien eteläpuolella. Kyseinen lähde sekä liito-oravien elinalue ovat mahdollisesti sähkönsiirtoreitin vaikutusalueella. Selvityksistä puuttuva reittiosuus sijoittuu myös alueelle, jolla on suuri todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle.

Arviointiselostuksessa todetaan useasti, että sähkönsiirtoreitille sijoittuu Boberget-Kärresbergetin arvokas kallioalue. Arviointiselostuksessa ei kuitenkaan kerrota, miten kaapeli aiotaan alueelle sijoittaa, ja mitä vaikutuksia sillä voi kallioalueeseen olla. Luontoselvityslitteen mukaan voimajohtoreitti sijoittuu kallioalueella metsäautotien kohdalle ja sen välittömään läheisyyteen, jossa on mäntykangasta sekä metsäautotien eteläpuolella korpisoistuma. Yhteysviranomaisen toteama, että asia olisi ollut syytä nostaa myös arviointiselostuksen tekstiin, jossa kuvataan sähkönsiirtoreittiä.

Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksen karttakuva on esitetty pelkästään tv-alueen merkinnän osalta. Kartan mittakaava saa aikaan sen, että alueen ympärillä olevat kohteet eivät ole näkyvissä, mikä vaikeuttaa kartan tulkintaa.

Linnusto

Muuttolinnustoseuranta on toteutettu osin asianmukaisesti, mutta seurannan määrä jää kuitenkin alle kolmannekseen suosituksista (Suomen ympäristö 2016), mitä voidaan pitää merkittävänä puutteena, kun hanke sijoittuu Pohjanmaan rannikkoalueen päämuuttoreiteille. Hankealueen lähialueiden peltoaukeiden ja järvikeskittymien merkitystä levähdysalueina olisi tullut tarkkailla ja analysoida monipuolisemmin olemassa olevan tiedon perusteella. Arviointiselostuksessa ei ole myöskään selvitetty yömuuttajien osalta hankealueen kautta kulkevaa muuttua tai alueen muodostamaa riskiä niille.

Luonnonvarakeskus huomauttaa metsäkanalintujen osalta, että vain yhtenä vuonna tehty kartoitus on puutteellinen, sillä se on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Lähimmät voimalat sijoittuvat noin 400–450 metrin etäisyydelle havaituista metsosoitimista,

mikä on kirjallisuuden perusteella riittämätön. Arviointiselostuksessa todetaan, että eläimet saattavat välttää tuulipuiston alueita rakentamisen ajan, mutta palata alueelle myöhemmin, minkä osalta Luonnonvarakeskus toteaa, että sellaisia tutkimuksia tarkastelluista lajeista ei vielä ole.

Hankevaihtoehdon VE1 koillisosan laajennuksen, voimaloiden 13 ja 14, osalta jää epäselväksi, onko linnusto- tai muita luontoselvityksiä tehty, sillä nämä voimalat sijaitsevat alueella, jolle hankealue on laajentunut ohjelmavaiheen ja selvitysten tekemisen jälkeen. Tämä aiheuttaa vaihtoehdon VE1 osalta epävarmuutta arviointiin.

Myös mielipiteissä tuodaan esille puutteita alueen linnustoselvityksissä ja pyydetään niiden täydentämistä. Esimerkiksi Vitmossenilla ja sen reunoilla todetaan olevan teeren ja metson kannalta merkityksellisiä soidinalueita ja kurkien ja joutsenten levähdysalueita.

Natura-arviointi

Läheisen Kalapää träsk Natura-alueen (SPA, FI0800066) suojeluperusteiset lajit tuodaan esille hyvin arvioinnissa, mutta hankkeen vaikutusten arviointi niihin jää puutteelliseksi. Hankkeen vaikutuksia olisi tullut arvioida lajin kokonaispopulaatiolle ja paikallispopulaatiolle uusimpaan tutkimustietoon perustuen. Arviointi sisältää vain yleisiä kuvauksia ja pintapuolisen koosteen olemassa olevista tiedoista. Lisäksi arviointi perustui oletuksiin, eikä havaintotietoihin.

Natura-arvioinnissa arvioitiin varovaisuusperiaatteella kohdistuvan merkittävydeltään kohtalaisia vaikutuksia mustakurkku-uikkuun, laulujoutseneen, punasotkaan, ruskosuohaukkaan ja kurkeen, jotka pesimä- tai muuttoaikana liikkuvat Natura-alueen ulkopuolella hankealueella. Arviointi oli epäjohtonmukainen, koska osassa kappaleista arvioitiin kohtalaisen kielteisen vaikutuksen kohdistuvan vain kurkeen, laulujoutseneen ja ruskosuohaukkaan, osassa laajempaan lajilistaukseen. Sitä, minkä takia arvioinnissa päädyttiin suppeampaan arviointiin kohtalaisista vaikutuksista, ei perusteltu.

Suojeluperusteisten lajien pesimä- ja ruokailualueiden sijainnit perustuvat arvioinnissa karttatarkasteluun ja oletuksiin ja arviointi näiden vaikutuksista hankealueelle kohdistuviin läpilentoihin on puutteellinen. Arviointi perustuu olettamuksiin lentoreiteistä, mutta tarkempi analyysi elinympäristön käytöstä puuttuu. Arvioinnissa olisi myös tullut huomioida Kalapää träskin pesimälajisto siltä osin, kun lajisto muuttaa tai ruokailee voimala-alueella tai voimala-alueen läpi.

Natura-arvioinnin yhteisvaikutusten arvioimiseksi tulee selvittää muut hankkeet ja suunnitelmat, jotka voivat aiheuttaa kasautuvia tai yhteisvaikutuksia tarkasteltavan hankkeen tai suunnitelman kanssa. Tällöin

on otettava huomioon jo olemassa oleva luvitettu toiminta, hyväksytyt, mutta toteuttamaton toiminta sekä vasta suunnitteilla oleva toiminta.

Arvioinnin mukaan lintujen törmäysten on seurannoissa todettu ainakin laulujoutsenen, punasotkan, ruskosuohaukan ja kurjen osalta olevan harvinaisia, joten useiden hankkeiden yhteisvaikutustenkaan ei arvioida nostavan törmäysvaikutusten merkittävyyttä suureksi. ELY-keskus on Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa todennut, että arviointi jää tältä osin puutteelliseksi. Hankkeissa ei ole kattavasti arvioitu uhanalaisten lajien törmäysherkkyyttä ja populaatiovaikutusta. Lintujen törmäysvaikutusta tulisi arvioida perustuen kansainväliseen vertaisarvioituun tutkimukseen.

Maisema ja kulttuurihistoriallinen ympäristö

Vaikutusten arvioinnissa on painotettu lähialuetta (0–7 km) ja välialuetta (7–14 km). Kaukoaluetta (14–25 km) on tarkasteltu arvioinnissa yleispiirteisemmin. Teoreettisen maksiminäkyvyyden aluetta (25–30 km) on tarkasteltu hyvin yleispiirteisesti. Tarkastelussa on käytetty näkemäalueanalyysiä sekä havainnekuvia 11 kuvauspisteeltä eri puolilta hankealuetta. Havainnekuviissa on käytetty hankkeen maksimikoon mukaisia voimaloita.

Havainnekuviista ja valokuvasovitteista ei saa todellista kuvaa siitä, miltä voimalat maisemassa näyttäisivät. Erityisesti lähialueiden osalta arviointiselostuksessa ei esitetä voimaloiden näkyvyyttä maisemassa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että selostuksesta puuttuu arviointi, miten tuulivoimahanke vaikuttaa hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvien valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ja valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvoihin. Erityisesti olisi tullut arvioida vaikutuksia Vöyrin kirkon kulttuuriympäristöön osana valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Maisemavaikutuksia Vitmossenin muinaiskohteisiin ja -vaellusreittiin ei ole arvioitu arviointiselostuksessa lainkaan.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Hankealueella sijaitsevista asuinrakennuksista on annettu Vöyrin kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunnossa ristiriitaista tietoa arviointiselostukseen verrattuna. Alueella on lautakunnan mukaan kaksi vapaa-ajan asuntoa, joiden käyttötarkoitusta ei ole muutettu, ja jotka olisi tullut huomioida melu- ja välkemallinnuksessa. Näiden lisäksi hankevaihtoehdon VE1 yli 40 dB:n melualueella sijaitsee mahdollisesti yksi vapaa-ajan asunto, joka puuttuu mallinnoista. Ristiriitaisuudet alueen asuinrakennustiedoissa lisäävät vaikutusten arvioinnin epävarmuutta melun ja välkkeen osalta. Rakennusten tiedot tulee tarkistaa Vöyrin

kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta ja rakennusluvan mukainen käyttötarkoitus on huomioitava jatkosuunnittelussa.

Yhteysviranomainen on todennut lausunnossaan hankkeen arviointiohjelmasta, että Kalapää träskin vedenpinnan vaikutus meluun ja välkkeeseen tulee selvittää arviointiselostuksessa. Arviointiselostukseen jätetyissä mielipiteissä on jälleen esitetty huoli järven pinnan välkettä voimistavasta vaikutuksesta. Melun osalta järven vedenpinnan vaikutus on huomioitu vaikutusten arvioinnissa, mutta välkkeen osalta asiaa ei ole arvioitu, edes sanallisesti, joten arviointi jää tältä osin epäselväksi.

Hankeessa on toteutettu arvioinnin tueksi asukaskysely postikyselynä syys-marraskuussa 2022. Kysely kohdennettiin kaikille kotitalouksille, jotka asuivat tai omistivat loma-asunnon alle kolme kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista ja alle 300 metrin etäisyydellä suunnitellusta sähkönsiirtoreitistä sekä satunnaisotannalla valituille kotitalouksille kauempana. Mielipiteissä saadun palautteen mukaan asukaskysely ei tavoittanut kaikkia alueen asuinrakennusten omistajia.

Hankealuetta käytetään myös virkistykseen ja alueella kulkee retkeily- ja maastopyöräilyreittejä. Hankealueen virkistysrakenteista puuttuvat arviointiselostuksen kuvasta 18.2. St Olavleden -vaellusreitti, Botniahiidon latu sekä moottorikelkkareitti hankealueen koilliskulmasta.

Arviointiselostuksessa esitetään Vitmossenin vaellusreitin sijoittuvan erityisesti viiden voimalan läheisyyteen, joista lähin sijaitsee reitistä noin 100 metrin etäisyydellä. Samoin maastopyöräilyreitti, joka kulkee hankealueella, sijoittuu arviointiselostuksen mukaan osittain alle sadan metrin etäisyydelle kahdeksasta voimalasta. Maisemavaikutuksia ei ole pohdittu hankealueen virkistyskäytön näkökulmasta.

Yhteisvaikutukset

Sähkönsiirron yhteisvaikutusten arvioinnissa ei ollut huomioitu linnuston, luonnon tai maisemavaikutusten kannalta Roukuksen tuulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehtoa, joka kulkee Lasorin tuulivoimahankkeen hankealueen läpi. Arviointiselostuksessa todetaan, että Roukuksen hankkeen sähkönsiirtoon on sisällytetty mahdollisuus toteutukseen joko maakaapelilla tai ilmajohdolla. Yhteisvaikutuksia olisi tullut arvioida kummankin toteutustavan osalta.

Kimonjokilaakson osalta yhteisvaikutuksia maisemaan ei ole huomioitu, eikä käsitelty ongelmaa, että kylää ympäröi pian tuulivoimalat joka puolelta.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa on käytetty osin vanhentuneita hanketietoja esimerkiksi voimalamäärien ja muiden perustietojen osalta, vaikka tiedot ovat muuttuneet ennen mallinnuksen tekoa. Tämä heikentää yhteisvaikutusten arvioinnin luotettavuutta.

Läheiset Roukuksen ja Ölandin tuulivoimahankkeet eivät ole olleet vielä siinä vaiheessa, että melumallinnus yhteisvaikutusten osalta olisi voitu tehdä, joten vaikutuksia on arvioitu sanallisesti. Hankkeiden puuttuminen mallinuksesta tuottaa epävarmuutta näiden hankkeiden läheiseen asutukseen kuten Kuckuksen kylään kohdistuvien mahdollisten kielteisten melu- ja välkevaikutusten osalta.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Arviointiselostuksessa ei ole käsitelty mahdollisuutta, että hankea-alueella voi jo lähitulevaisuudessa sijaita valtakunnallisesti arvokas arkeologinen kohde, Vitmossenin VARK-alue. Alueella on useita vaellusreittejä ja reitillä on Vitmossenin muinaismuistoalue, pronssikautinen asuinpaikka ja muinaishautoja. Vaikutusten arvioinnissa on arvioitu hankkeen vaikutuksia arkeologisiin kohteisiin pelkästään kohteiden säilymisen osalta, jolloin muutoksen suuruus on arvioitu vähäiseksi. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että arviointi on tältä osin puutteellista. Arvioinnissa olisi tullut ottaa huomioon myös alueen ympäristö ja maisema, ja arvioida maiseman muutoksen vaikutusta arkeologisten kohteiden arvoihin.

Pintavedet ja happamat sulfaattimaat

Kappaleessa Haitallisten vaikutusten vähentäminen ei esitetä pintavesivaikutusten vähentämiskeinoja. Arviointiselostuksen aiemmissa kappaleissa on mainittu joitain keinoja vähentää pintavesivaikutuksia, mutta yllä mainitussa kappaleessa käsitellään aihetta ainoastaan maa- ja kallioperän sekä pohjavesien näkökulmasta.

Hankkeesta aiheutuva eroosiovaikutus hankealueen jyrkkäpiirteisissä osissa voi olla voimakas suhteutettuna vastaanottavien vesistöjen tilaan ja pienipiirteisyyteen. Voimaloiden 13 ja 14 rakentamiseksi paranneltava tieosuus ylittää Pämossenin pohjoispään, jossa happamien sulfiittimaiden esiintymisen todennäköisyys on määritelty suureksi. Samoin voimaloiden 17, 18 ja 19 rakentamiseksi on tehtävä uutta huoltotietä happaman sulfiittimaan esiintymää pitkin tai sen ylittäen. Näissä tiehankkeissa tarvittavien ojien kaivu saattaa aiheuttaa ympäristölle merkittävää haittaa, mikäli kiintoainesta ja metalleja liuottavaa happoa vapautuu vesistöihin. Vaikutus ei jää vain rakentamisen aikaiseksi, vaikka selostuksessa näin todetaan, vaan saattaa jatkua niin pitkään kuin kuivatustarvetta huoltotien ylläpitämiseksi on.

Eläimistö

Asiantuntija-arvio oli pääosin laadittu laadukkaasti, mutta arvioinnissa ei ole huomioitu uusimpia tutkimuskoosteita häirintävaikutuksesta. Tutkituissa tapauksissa tuulivoimaloiden alueelta kauemmaksi siirtyi 63 % linnuista, 72 % lepakoista ja 67 % maanisäkkäistä.

Lepakkoselvityksen osalta arviointiselostuksessa todetaan, että alueen laajuus huomioiden tutkimus on yleispiirteinen. Erityisesti voimalapaikan 11 osalta jää epävarmaksi vaikutukset lepakoiden aktiivisen ravinnonhakupaikan ympäristöön.

Ilmastovaikutukset

Ilmastopäästöjen laskennasta on jätetty pois materiaalikuljetukset, huoltoteiden parannus, kaapeleiden maahan kaivaminen ja liikkuvan betoniaseman ilmastovaikutus. Myöskään rakentamiseen tarvittavien kiviainesten tai betonin valmistukseen tarvittavien aineiden kuljetustarvetta ei ole huomioitu laskelmissa

Seuranta

Ehdotus seurantaohjelmaksi on direktiivilajien osalta suppea. Luonnonvarakeskus huomauttaa lausunnossaan, että seurantaa tulisi tehdä muun muassa muuttolinnuston ja direktiivilajiston muun muassa ilveksen osalta, sillä alueella on selvitysten perusteella merkitystä mahdollisesti muun muassa ilveksen lisääntymisalueena.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman lisätarkastelunsa perusteella yhteysviranomainen esittää perusteltuna päätelmänään Lasorin tuulivoimapuisto-hankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen keskeisimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat linnustoon, Kalapää träsk Natura2000 -alueen suojeluperusteisiin, maisemaan sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Hanke heikentää merkittävästi luonnonarvoja, joiden perusteella Kalapää träsk on sisällytetty Natura2000 -verkostoon. Hankealue muodostaa linnustolle esteen Kalapää träskin Natura-alueen eteen ja kielteisiä vaikutuksia lisäävät Kalapää träskin ympäristöön suunnitellut ja osin jo toteutetut muut hankkeet. Kalapää träskin Natura-alueen pesimälinnusto on merkittävän monipuolinen ja alueella esiintyy uhanalaisia ja voimakkaasti taantuvia lajeja, joiden ekologia huomioiden elinympäristössä aiheuttama lisäkuolleisuus tai heikentynyt pesintä voivat aiheuttaa merkittävän vaikutuksen lajille.

Osa hankkeen voimaloista aiheuttaa riskin linnustolle suoran törmäysvaikutuksen ja voimakkaan häirintävaikutuksen kautta. Vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 voimalapaikat 1, 15, ja 17 aiheuttavat riskin pesimälinnustolle suoran törmäysvaikutuksen (päiväpetolinnut) ja voimakkaan häirintävaikutuksen kautta (Pittjärvin monipuolinen kosteikkolajisto). Vaihtoehdossa VE1 voimalapaikat 13 ja 14 saattavat

24.5.2024

sijoittua merelle suuntautuvalla ruokailulentoalueelle Kalapää träskin Natura-alueen suojeluperusteiselle linnustolle ja päiväpetolinnuille. Yhteysviranomaisen katsokin, että merkittävien linnustovaikutusten ehkäisemiseksi hankkeen kokonaisalaa tulee rajata ja voimaloiden määrää vähentää erityisesti alueen pohjois- ja eteläosassa, jotta voidaan ehkäistä Natura-alueelle ja sen linnustolle aiheutuvia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Varovaisuusperiaate huomioiden hanke heikentää merkittävästi niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Kalapää träsk on sisällytetty Natura2000 -verkostoon.

Hankkeen vaihtoehtoista aiheutuu suuria negatiivisia vaikutuksia maisemaan. Kielteisimmät vaikutukset kohdistuvat hankealueen länsipuoliseen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Vöyrinjokilaakson kulttuurimaiseman pohjoisosaan, ja erityisesti Vöyrin kirkon ja kirkonseudun valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön, johtuen alueen luonteesta ja sen herkkyydestä. Merkittäviä maisemallisia vaikutuksia kohdistuu myös hankealueen pohjoispuolella sijaitsevaan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Kimojoen viljelysmaisemien maisemalliseen kiintopisteeseen Kimon ruukin alueeseen. Hankkeen vaikutukset Vöyrinjokilaakson ja Rökiön kirkon ympäristön maisemaan ja maisemakuvaan ovat vähintäänkin suuret. Yhteisvaikutukset muiden lähistön tuulivoimalahankkeiden kanssa kohdistuvat myös näihin alueisiin ja lisäävät muutoksen merkittävyyttä.

Hankkeen merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset liittyvät asumisviihtyvyyteen ja hankealueen virkistyskäyttöön. Kuulemisessa saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella yhteysviranomaisen katsoo, että vaikutusten merkittävyys ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen voi joiltakin osin olla suurempi tai ihmiset voivat kokea muutoksen merkittävämpänä kuin arviointiselostuksessa on arvioitu.

Melun osalta vaikutuksia aiheutuu hankealueella sijaitseville vapaa-ajanrakennuksille, joita ei ollut huomioitu mallinnuksissa. Välkkeen osalta hankevaihtoehto VE1 aiheuttaa vähintään viidelle asuinrakennukselle muissa maissa käytössä olevan ohjearvon 8 h/vuosi ylityksen. Suunnittelussa tulee varmistaa, että voimaloiden määrää ja sijoittelua tarkistetaan niin, että hankkeesta ei aiheudu asutukselle ohjearvoja ylittävää meluhaittaa tai haitalliseksi katsottavaa välkettä.

Tuulivoimaloista irtoavan lumen ja jään aiheuttamia riskejä arvioidaan arviointiselostuksessa vähäisiksi. Alueen tarjoama virkistyspotentiaali on kuitenkin talvella suuri hiihtolatuksen ja moottorikelkkareitistön myötä. Vaikka riski jään putoamiselle yleensä on pieni, voimat sijaitsevat kuitenkin osin vain sadan metrin etäisyydellä alueen reitistöstä. Lausunnoissa ja mielipiteissä korostetaan hankealueen merkitystä virkistykselle, ja ollaan huolissaan muinaismuistoalueesta, retkeilyreiteistä ja hiihtoladuista.

24.5.2024

Eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksien arviointiin liittyy epävarmuuksia, koska hankealueen ympäristöön suunnitteilla olevista hankkeista ei ole käytettävissä vielä riittävästi tietoja. Jatkosuunnittelussa tulee riittävin selvityksin varmistaa, että yhteisvaikutuksista ei aiheutu mm. melu- ja välkehaittaa Kuckusin asutukselle.

Hankealueella sijaitsee Museovirasto tunnistama Vitmossenin valtakunnallisesti arvokas arkeologinen kohde (VARK), jonka arvoon ja ympäristöön hankkeella on todennäköisesti kielteinen vaikutus. Esimerkiksi Pohjanmaan museo toteaa, että riippumatta Vitmossenin muinaispolun varrella sijaitsevien muinaisjäännösten mahdollisesta valtakunnallisuudesta tulisi vaellusreitit muinaisjäännösten suhde ympäristöön pyrkiä säilyttämään paremmin eli varautua ainakin voimalapaikan 8 hylkäämiseen. Hankkeen kielteisistä vaikutuksista Vitmossenin alueeseen ja sen arvoon ainutlaatuisena arkeologisena kohteena sekä virkistyskohteena ollaan huolissaan myös mielipiteissä.

Hankevaihtoehdoista VE2 on sekä Pohjanmaan maakuntakaava 2040:n että Pohjanmaan maakuntakaavan 2050:n luonnoksen mukainen. Vaihtoehto VE1 ei ole Pohjanmaan maakuntakaava 2040:n mukainen ja se on myös hieman suurempi kuin Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa osoitettu tv-alue. Poikkeama koskee lähinnä alueen koillisosaa, jossa on Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan asuinrakennus. Arviointiselostuksen mukaan rakennus on tuulivoimarakentajan omistuksessa ja rakennuksen käyttötarkoitusta on tarkoitus muuttaa. Kuulemisessa saatujen tietojen perusteella kyseisellä alueella voi olla myös muita kuin arviointiselostuksessa todettu rakennus, joten alueelle sijoittuvat rakennukset ja niiden käyttötarkoitus tulee selvittää jatkosuunnittelussa.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan vaihtoehto VE1 on maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön, linnustoon, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta vaihtoehtoa VE2 kielteisempi, eikä sitä voida pitää aiemmin päätelmässä todetut asiat huomioiden suunnitellussa laajuudessaan toteutuskelpoisena. Hankevaihtoehdon VE2 ympäristövaikutukset jäävät kokonaisuutena tarkastellen vähäisemmiksi kuin vaihtoehdolla VE1, mutta vaihtoehdosta aiheutuu myös merkittäviä kielteisiä vaikutuksia muun muassa linnustolle, Natura2000 -alueen suojeluperusteille, maisemalle sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Hankkeella on mahdollisesti vaikutuksia ilvekseen, lepakkoon, viitasammakkoon ja liito-oravaan, mitkä tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Arviointiselostuksessa kuvataan hankevaihtoehdossa VE1 voimalapaikoille 13 ja 14 johtavan levennettävän tien vaarantavan vesilain 2 luvun 11 §:n

mukaista lähdettä. Tämä on otettava huomioon hankkeen yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja tielinjaus ja tien leventäminen toteutettava siten, että lähdeympäristö säilyy muuttumattomana.

Arviointiselostuksessa todetaan, että happamien sulfaattimaiden esiintyminen on pienellä alueella kohtalaista, joten rakentamisesta ja ojituksesta ei arvioida aiheutuvan happamia valumia vesistöille, mutta tarvittaessa varaudutaan vesien käsittelyyn siten, että ojastoihin pääsevien vesien pH vastaa luonnontilaista. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä on GTK:n kartan mukaan myös alueita, joilla on korkea todennäköisyys happamille sulfaattimaille ja alueella voi esiintyä myös mustaliusketta.

Sähkönsiirto toteutetaan 7,3 km pitkänä maakaapelina, eikä siitä ole arvioitu aiheutuvan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Mikäli sähkönsiirtoon tulee muutoksia, hanketoimijan tulee selvittää ympäristövaikutusten arvioinnin ajantasaisuus YVA-yhteysviranomaiselta.

Arviointiselostuksessa ehdotetut lieventämistoimet tulee toteuttaa ehdotusten mukaisesti huomioiden alueen luontoarvot.

Perustelut

Linnusto ja Natura-arviointi

Hankkeen lähimmät voimalat ja uudet tiet sijoittuvat vaihtoehdossa VE1 noin kilometrin etäisyydelle ja vaihtoehdossa VE2 noin puolentoista kilometrin etäisyydelle Kalapää träsk Natura-alueen rajasta. Alue on liitetty Natura-alueverkostoon lintudirektiivin tarkoittamana levähdysalueena. Alueen lajisto on monimuotoinen ja alueella levähtävissä ja pesivissä lajeissa on useita uhanalaisia ja taantuneita lajeja. Hankevaihtoehdoista VE2 on Natura-alueelle vähemmän haitallinen, sillä suunnitellut voimalapaikat sijaitsevat kauempana ja niitä on vähemmän.

Kalapää träskin linnustoarvot ovat merkittävät. Suojeluperusteisten lajien yksilömäärät alueella ovat pieniä. Osa lajeista ovat isokoisia ja kömpelöinä lentäjinä herkkiä törmäysvaikutuksille. Suojeluperusteena olevat päiväpetolinnut ovat kaartelevan lentotapansa vuoksi törmäysherkkiä myös muuttaessaan. Lajistossa on myös hitaasti lisääntyviä ja pitkäikäisiä lajeja, joille yksittäisetkin harvoin tapahtuvat törmäykset voivat aiheuttaa negatiivisen populaatiokehityksen. Voimala-alue heikentää elinympäristöä Kalapää träskin Natura-alueella usealla eri lajilla.

Törmäysvaikutuksen lisäksi suojeluperustelajistolle saattaa muodostua estevaikutus Natura-alueen saavutettavuudelle tuulivoimala-alueen sijoituksessa Kalapää träskin välittömään läheisyyteen poikittaisesti itä-länsisuuntaisena esteenä päämuuttoreitteihin nähden. Yömuuttaville lajeille lentoestevalot lisäävät merkittävästi törmäysriskiä. Tutkimusten

24.5.2024

perusteella haitallisia ovat sekä punainen että valkoinen valo. Vilkkuva valo on merkittävästi vähemmän haitallinen.

Tuulivoimaloiden sijoittuminen pesimä- ja ruokailualueiden väliin lisää törmäysvaikutusta. Ruokailulentoja Natura-alueelle tai alueen ulkopuolelle oletetaan olevan ruskosuohaukalla, kaakkurilla, härkälinnulla, naurulokilla ja kalatiiralla. Oletettavasti pääosa lennoista suuntautuu itään, jossa on ruokailuun soveltuvia pieniä järviä ja kosteikkoja sekä luoteeseen merelle. Osa suojeluperusteisista lajeista pesii suojelualueen ulkopuolella, mutta ruokailee oletettavasti Natura-alueella (sääksi). Alueen läpi suuntautuvia lentoja saattaa olla lajeilla, jotka ruokailevat Vöyrinjokilaakson peltoaukeilla. Seurantaan perustuvaa tietoa oletusten tueksi ei ole. Tuulivoimala-alue itsessään ei oletettavasti ole suojeluperusteisten lajien ensisijaista ruokailualueita.

Vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 voimalapaikat 1, 15 ja 17 aiheuttavat riskin pesimälinnustolle suoran törmäysvaikutuksen (päiväpetolinnut) ja voimakkaan häirintävaikutuksen kautta (Pittjärvin monipuolinen kosteikkolajisto). Yhteysviranomaisen yhtyykin arviointiselostuksessa esitettyyn ehdotukseen lieventämistoimista kyseisten voimaloiden poistamisesta.

Vaihtoehdossa VE1 voimalapaikat 13 ja 14 saattavat sijoittua merelle suuntautuvalla ruokailulentoalueelle Kalapää träsikin Natura-alueen suojeluperusteiselle linnustolle ja päiväpetolinnoille. Samaten voimalapaikat 18 ja 19 sijoittuvat Kalapää träsikin läheisyyteen, jolloin vaikutusta järven pesimälinnustoon voi olla häirintävaikutuksen kautta.

Vaihtoehdossa VE1, voimalapaikalle 10 ja sen liittymäreitille sijoittuu monipuolisesti huomionarvoista lajistoa. Liittymäreitille tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuu metsojen soidinalue. Kallioalueen metsä on hyvin iäkästä ja alueella pesii muun muassa huuhkaja. Vaihtoehdossa VE2, lähin voimala-alue sijoittuu noin 500 m etäisyydelle huuhkajan pesimäalueelta. Lajilla laaditun tutkimuksen perusteella tuulivoimalan häirintävaikutus ulottuu jopa 5 km.

Hankealueella todettiin kaksi metsäkanalintujen soidinaluetta. Metsäkanalinnut ovat törmäysherkimpiä lintuja. Luonnonvarakeskuksen (2023) koostetun tutkimuksen mukaan myös metsäkanalinnuilla havaittiin siirtymisvaikutusta jopa viiden kilometrin etäisyydelle alueelta. Vaihtoehdoissa VE2 on metsäkanalintujen kannalta vähemmän haitallinen, koska vaihtoehdossa soidinalueisiin jäisi 1,5 km:n etäisyys. Metsäkanalintujen osalta lieventämistoimina tulisi esittää keinoja lisätä voimalatornien havaittavuutta lintujen näkökulmasta.

Osa lajeista on yömuuttajia, joihin tutkimustieto tuulivoiman vaikutuksesta on huomattavan puutteellista ja alueen sijainti huomioiden tulee linnustotarkkailua alueella jatkaa. Seurannan kautta on tarpeen selvittää,

aiheuttaako tuulivoimala-alue merkittävää haittaa Kalapää träskin Natura-alueen suojeluperusteiselle lajistolle väistämis- tai törmäysvaikutuksen kautta.

Linnuston seurannassa huomioitavia vaikutuksia ovat tuulivoimarakentamisen vaikutukset pesimälinnuston pari- ja lajimäärään sekä päiväpeto- ja muuttolintuihin kohdistuvat törmäys- ja häirintävaikutukset. Myös tuulivoimala-alueiden yhteisvaikutukset on huomioitava. Seuranta on suositeltavaa jatkaa tuulivoimaloiden toiminnan käynnistyttyä vähintään kolmen vuoden ajan.

ELY-keskus toteaa Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa, että arviointia täydentämällä ei saada merkittävää lisätietoa tuulivoimala-alueen vaikutuksesta Kalapää träskin suojeluperusteiselle lajistolle, jotta tieteellinen epävarmuus voitaisiin riittävällä varmuudella poissulkea. Yhteisvaikutukset huomioiden Lasorin tuulivoimahanke heikentää siksi merkittävästi Kalapää träskin (SPA, FI0800066) alueen eheyttä.

Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos Natura-arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän Natura 2000-alueen luonnonarvoja.

Maisemavaikutukset

Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Vöyrinjokilaakson kulttuurimaisemat sijaitsee hankealueen länsipuolella, sijoittuen lähimmillään 1,7 km kilometrin päähän lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Hankkeen sähkönsiirtoreitti kulkee Vöyrinjokilaakson kautta. Lähin valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Vöyrin kirkko ja kirkonseutu sijaitsee noin 2,9 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta suunnittelualueen länsipuolella. Lisäksi hankealueen itäpuolella sijaitsee maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö Kalapään asutusryhmät noin 1,7 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta.

Vöyrin kirkonseudun alue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sisälle. Selostuksessa on kuvattu valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä seuraavasti: ”Vöyrin kirkko ja pappila ovat avoimessa rakennuskannaltaan ja mittakaavaltaan hyvin säilyneessä jokivarsimaisemassa. Kirkon ja pappilan alapuolella pellot laskeutuvat loivasti kohti jokea, jonka varressa ovat kookkaat myllyrakennukset ovat maisemallisena kiintopisteenä. Vöyrinjoen itärannalla olevan kansankorkeakoulun rakennukset ja metsänrajan kaksikerroksiset talonpoikaistalot luovat kehyksen kirkkomaisemalle.” Selostuksessa maisemavaikutuksia näihin kohteisiin on arvioitu suurpiirteisesti. Pohjanmaan museo katsoo, että tuulivoimahankeen vaikutukset Vöyrinjokilaakson ja Rökiön kirkonympäristön maisemaan ja

24.5.2024

maisemakuvaan ovat vähintäänkin suuret. Yhteisvaikutukset muiden voimalahankkeiden kanssa lisäävät muutoksen merkittävyyttä.

Koska hankealueen ympärillä on useita arvokkaita maisema-alueita ja kulttuuriympäristökohteita, mutta arviointiselostuksessa ei ole arvioitu hankkeen vaikutuksia näiden arvoihin, voivat hankkeen maisemavaikutukset olla esitettyä merkittävämmät, mikä tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Vöyrin kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta huomauttaa lausunnossaan, että tehdyt havainnekuvat ovat puutteellisia ja toteaa, että kunnasta ei ole kysytty näkemystä valittuihin kuvauspisteisiin tai ehdotusta kuvauskohteiksi, jotka olisi ollut hyvä huomioida. Kuvia olisi tullut muokata vähemmän pilvisiksi ja voimaloita paremmin näkyviksi. Lautakunta toteaa myös, että kuvauspisteitä olisi tullut olla enemmän, jotta voimaloiden näkyvyydestä olisi saanut paremman käsityksen. Kalapää träskin itärannalta otettu kuva olisi pitänyt ottaa lähempää järveä, missä vapaa-ajan asutusta on. Olisi myös ollut hyvä ottaa kuvia alueen retkeilyreiteiltä, missä ihmiset liikkuvat, jolloin olisi saanut paremman kuvan siitä, miltä tuulivoimapuisto tulee näyttämään. Myös Tukkurin kylässä olisi voinut olla kuvauspiste, josta olisi saanut kuvan hankkeen maisemavaikutuksista Vöyrinjokilaakson asutuksen kannalta. Myös mielipiteessä todetaan, että havainnekuvia olisi pitänyt olla lähialueilta, kuten Tukkurin niityiltä, joille voimalat todennäköisesti näkyisivät.

Arviointiselostuksessa mainitaan, että havainnekuvat on pyritty ottamaan kohteista, joihin tuulivoimalat olisivat havaittavissa tai kohteista, mitkä olisivat ison ihmismäärän tavoitettavissa. Yhteysviranomaisen kuitenkin yhtyy Vöyrin rakennus- ja ympäristölautakunnan näkemukseen ja toteaa, että kuvauspisteitä olisi voinut olla useampi, niiden paikat olisi voinut valita edustavammiksi sen perusteella, mitkä ovat hankkeen näkyvyyden kannalta herkkiä kohteita, ja missä ihmiset liikkuvat, ja voimalat olisivat saaneet näkyä paremmin kuvissa. Kuvasarja oli pääosin kuvattu niin etäältä, että voimalat jäävät horisonttiin metsänrannan taakse, jolloin vaikutelma ei ole sama kuin lähempää otetuissa kuvissa, joissa voimalat erottuisivat selvästi. Vaikka havainnekuvat on arviointiselostuksen mukaan kuvattu ihmissilmän näkymää vastaavalla objektiivilla, vaikuttaa siltä, että panoraamakuvissa vastaavuus ihmissilmän näkymään on kadotettu. Voimalat ovat myös useissa kuvissa kuvattu pilvistä taivasta vasten, jolloin voimaloita on vaikea erottaa taustasta. Osa kuvauspisteistä näyttää myös osuvan alueelle, joihin näkyvyysalueanalyysi ei osoittanut kovinkaan suurta voimalanäkyvyyttä.

Arviointiselostuksessa maisema-arvioinnissa tuodaan toistuvasti esille puuston ja kasvillisuuden näkyvyyttä estävä vaikutus esimerkiksi asuinpaikkojen ja loma-asuntojen osalta. Yhteysviranomaisen huomauttaa,

24.5.2024

että puustoa ja kasvillisuutta ei voida pitää maisemavaikutuksia lieventävänä tekijänä arvioinnissa.

Arviointiselostuksessa mainitaan, että vaikutukset ovat merkittäviä lähialueella (dominanssialue 0–7 km etäisyydellä voimala-alueesta), mutta vaikutusarviota lievennetään sen perusteella, että alue on haja-asutusaluetta, ja siellä oleskelee vähän ihmisiä. Kuitenkin esimerkiksi koko Vöyrin keskusta, joka on taajama-aluetta, kuuluu dominanssialueeseen.

Arviointiselostuksessa todetaan, että eniten maisema muuttuu hankealueella voimaloiden välittömässä läheisyydessä, ja että voimalat näyttävät kookkailta metsän keskellä, jolloin maisemaan kohdistuva muutos on suuri. Lisäksi todetaan, että hankealue ei ole maisemaltaan herkkää. Yhteysviranomainen toteaa, että hankealueelle kuitenkin sijoittuu Vitmossenin pronssikauden asuinpaikka ja ulkoilureitistö, joka alueena on herkkä muutokselle, ja koska muutos on suuri, voi vaikutus olla arvioitua merkittävämpi.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Mielipiteissä huomautetaan, että Kalapää träskin alue on luokiteltu hiljaiseksi ja pimeäksi alueeksi, mikä on myönteistä ihmisten ja eläimistön osalta. Tuulivoimaloista aiheutuva melu ja välke muuttavat alueen luonnetta tämän osalta. Arviointiselostuksen mukaan tuulivoimaloiden sijoittuminen alueelle muuttaa sekä hankevaihtoehdossa VE1 että VE2 tuulivoimapuiston ja sen lähiympäristön äänimaisemaa. Tuulivoimaloiden ääni ei ylitä toteutusvaihtoehdoissa 40 dB:n rajaa lähimpien asuin- tai lomarakennusten kohdalla pois lukien mahdollisesti hankealueella sijaitsevat lomarakennukset. Vaihtoehdossa VE1 37 dB kuitenkin ylittyy parissa laskentapisteessä Kalapää träskin itärannalla, joten hanke vaikuttaa myös Kalapää träskin alueen äänimaailmaan. Vaihtoehdossa VE2 Kalapää träskin rantojen laskentapisteissä laskennalliset melutasot vaihtelevat 31,1 dB:stä 32,6 dB:in, joten voimaloiden vaikutus alueen äänimaailmaan on pienempi.

Hankkeen varjostusvaikutusten arvioinnissa on käytetty Ruotsissa ja Saksassa annettua kahdeksan tunnin vuotuista suositusrajaa. Välkemallinnusten perusteella vaihtoehdossa VE1 kahdeksan tunnin vuotuinen varjostusvaikutus ylittyy Kalapää träskin rannassa sijaitsevilla rakennuksilla. Vaihtoehdossa VE2 varjostusvaikutus ei ylitä Kalapää träskin rannan rakennuksilla, mutta kahdeksan tunnin vuotuinen varjostusvaikutusalue ulottuu järven lounaisrannan tuntumaan. Lisäksi voimaloiden lentoestevalot yöaikaan muuttavat alueen valaistusolosuhteita hämärän ja pimeän aikaan.

Arviointiselostuksen mukaan maiseman muutoksen osalta vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen ovat kokonaisuutena tuulivoimapuiston lähialueella varsin suuret ja kauempana kohtalaiset. Hankealueen

eteläpuolella on pari suurempaa suoaluetta, joille enimmäismäärä voimaloita näkyy. Arviointiselostuksen mukaan ihmiset eivät kuitenkaan yleisesti liiku suoalueilla, mikä aiheuttaa sen, että muutokset ovat korkeintaan kohtalaisia ja vaikutukset jäävät vähäisiksi. Esimerkiksi Vörmossenin alueella kuitenkin on talvisaikaan moottorikelkka- ja talvipyöräilyreitti, joten suolla liikkuu ulkoilijoita, joiden virkistyskokemukseen maisemanmuutos voi vaikuttaa vähäistä enemmän.

Hankealueella liikkuu ihmisiä etenkin talvisaikaan, sillä siellä on runsaasti reittejä liikkumiseen sekä latuja ja moottorikelkkareitti. Talvisin, jolloin jäänputoamisen vaara on suurin, alueella järjestetään myös Botniahihtokilpailut, jonka latuja käytetään myös itse kilpailupäivän ulkopuolella.

Yhteisvaikutukset

Arviointiselostuksen mukaan yhteisvaikutusten arviointi on tehty eri hankkeista saatavilla olleiden tietojen perusteella. Mallinuksissa on huomioitu hankkeet, joiden voimalasijoittelu on ollut saatavilla mallinuksia tehtäessä. Yhteisvaikutukset on huomioitu Söderskogenin, Lotlaxin, Lålaxin, Mörknässkogenin ja Storbackenin voimaloiden osalta. Hankkeet, joita ei ole huomioitu mallinuksissa on arviointiselostuksen mukaan arvioitu sanallisesti. Näitä hankkeita ovat Roukus, Öland sekä Vargitmossen. Kivinen hankkeen voimalasijoittelusta ei ole ollut tietoa mallinuksia tehtäessä ja yhteisvaikutuksia arvioitaessa.

Tuulivoimala-alueen osalta yhteisvaikutuksia on tarkasteltu maiseman, linnuston, luonnon monimuotoisuuden, liikenteen sekä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Melu- ja välkemallinuksien osalta yhteysviranomaisen yhtyy arviointiselostuksen toteamukseen, että merkittävien yhteisvaikutusten poissulkemiseksi mallinukset tulee tehdä myöhemmissä suunnittelun vaiheissa, mikäli Roukuksesta ja Ölandista on saatavilla riittävät tiedot mallinuksiin.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Perusteluna Vitmossenin valinnalle Museoviraston VARK-kohteeksi on, että Vitmossen on ”hyvin säilynyt kivikauden lopun tai pronssikauden alun rökkiökohte, joka liittyy kolmen kohteen muodostamaan asuinpaikka- ja kalmistokokonaisuuteen.” Museoviraston tavoitteena on laatia luettelo valtakunnallisesti arvokkaista arkeologisista kohteista, jonka valtioneuvosto voi hyväksyä alueidenkäyttölakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi ja kohteet tulee huomioida yhtenä alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana. Pohjanmaan museo arvioi lisäksi, että VARK-kohteiden rauhoitus tulee muodostumaan nykyistä tiukemmaksi suojeluksi ja kehottaa vertaamaan VARK-aluearajausta tilanteeseen, jossa lähimaisemaa hallitsevia voimaloita

yritettäisiin sijoittaa lähimmillään voimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle esimerkiksi RKY-, VAMA- tai Natura2000- aluetta.

Eläimistö

Selostuksessa todetaan, että tutkimusten mukaan eläimet saattavat välttää tuulipuiston alueita rakentamisen ajan, mutta palaavat entisille elinalueille myöhemmin. Luonnonvarakeskus huomauttaa, että sellaisia tutkimuksia tässä tarkastelluista lajeista ei vielä toistaiseksi ole. Selostuksessa mainitun lajiston osalta Luonnonvarakeskus huomauttaa lisäksi, että tapauksissa, joissa elinympäristö muuttuu lajille käyttökelvottomaksi ja yksilöt siirtyvät muualle, lajin sisäinen kilpailu kiristyy. Alueen ulkopuolella voi näkyä lyhytaikainen immigraatiosta johtuva positiivinen vaikutus, mutta elinympäristön tuhoutuminen on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen.

Viitasammakon lisääntymis- ja levähdysalue tunnistettiin alueen luoteisnurkassa. Myös viitasammakolle aiheutuvaa häirintää vähentää esitetyt lievennystoimet, joissa pohjoisimmista voimalapaikoista luovutaan. Yksittäisiä viitasammakkohavaintoja havaittiin tienvierusojissa, joihin kohdistuisi rakennustarpeita. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan heikennys käsitellään erillisessä luonnonsuojelulain § 83 mukaisessa lupamenettelyssä. Lupamenettelyä ennakoiden alueen tarkkailua tulisi jatkaa, jotta voidaan arvioida, onko kyseessä mahdollinen läpikulkuhavainto vai pysyvä lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Luonnonvarakeskus huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Sähkönsiirron maakaapelilinjan esitetty toteutuslinja kulkee liito-oravan elinympäristön välittömässä läheisyydessä Paddalenissa. Maakaapelilinjan vuoksi on tarpeen mahdollisesti kaataa pari kolopuuta. Kolopuissa ei ole havaintoa liito-oravan pesimisestä, mutta ne tulee ennen rakennustöitä tarkistaa. Kolopuiden poistumisen vaikutusta läheiselle liito-oravan elinpiirille tulisi lieventää esimerkiksi pesäpönttöjen asentamisella. Mikäli alueella havaitaan liito-oravan pesintää, tulee maakaapelilinja ensisijaisesti pyrkiä siirtämään.

Luontoarvot

Alueella sijaitsee kaksi lähdeympäristöä, yksi hankevaihtoehto VE1:n voimalapaikoille vievän tien läheisyydessä, sekä toinen suunnitellun sähkönsiirtoreitin läheisyydessä, jota ei ole arviointiselostuksessa esitetty.

Vesilain 11 §:n lisäksi lähteet on suojeltu myös Metsälain 10 §:n perusteella erityisen arvokkaina elinympäristöinä, ja lain mukaan metsiä tulee käyttää siten, että turvataan yleiset edellytykset metsien biologisen monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilymiselle.

Happamat sulfaattimaat

Happamilla sulfaattimailla voi olla suuria vaikutuksia pintaveteen, jos niitä ei huomioida suunnitteluvaiheessa. Korkean todennäköisyyden happamat sulfaattimaat sekä mahdollinen mustaliuskeen esiintyminen tulee ottaa huomioon hankkeen ja sähkönsiirtoreitin jatkosuunnittelussa.

Sähkönsiirto

Mielipiteissä on huomautettu, että sähkönsiirtoreitin maakaapeli voi muuttua ilmajohdoksi, muun muassa siksi, että sähkönsiirtoa ei huomioida kaavoituksessa. Sähkönsiirto on oleellinen osa hanketta, joten mahdolliset muutokset voivat edellyttää arvioinnin ajantasaisuuden tarkastamisen.

HANKKEEN JATKOKÄSITTELYSSÄ HUOMIOITAVAA

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupalaissa on lisäksi tarkemmat säännökset arvioinnin huomioon ottamisesta.

Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

24.5.2024

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille ja muille asianosaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/lasortuulivoimaYVA sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 11 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määriteltävä tavanomaisen hankkeen mukaisesti (14–23 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2024 2 §.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Satu Ala-Könni ja ratkaissut johtava asiantuntija Elina Venetjoki.

Tämä asiakirja EPOELY/1085/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
EPOELY/1085/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Venetjoki Elina 31.05.2024 15:53

Esittelijä Ala-Könni Satu 31.05.2024 15:49

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse, telekopiona tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostitse säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:

Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI

Wolffintie 35, VAASA

Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA

Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:

PL 156, 60101 SEINÄJOKI

PL 262, 65101 VAASA

PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500

telekopio: 0295 020 341

sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: www.ely-keskus.fi

Asioi verkossa > Sähköinen asiointi ja lomakkeet > ELY-keskusten yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille ja toiminnanharjoittajille. Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia. Esim. skannatun lomakkeen voi lähettää sähköisen palvelun kautta.